

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 38. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 27. juni
Tidspunkt: Mødet startede kl. 11.53
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), Carl Holst (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL), Rasmus Nordqvist (ALT) og Zenia Stampe (RV).

Desuden deltog: statsminister Lars Løkke Rasmussen.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd og møde i Det Europæiske Råd (artikel 50) den 28.-29. juni 2018

Det Europæiske Råd 28-29/6-18 – bilag 7 (udkast til konklusioner vedr. artikel 50)

Det Europæiske Råd 28-29/6-18 – bilag 6 (udkast til konklusioner for DER)

Det Europæiske Råd 28-29/6-18 – bilag 2 (udkast til kommenteret dagsorden – artikel 50)

Det Europæiske Råd 28-29/6-18 – bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Statsministeren: I morgen er der møde i Det Europæiske Råd. Der er mange emner på dagsordenen. Emnerne vil være udvalget her bekendte: handelspolitik, flerårige finansielle rammer, videreudvikling af ØMU'en og Brexit. Det er temaer, man har hørt om før, og de optræder også på dagsordenen i morgen.

Sikkerhed og forsvar

Mødet starter med en session om forsvar, hvor NATO's generalsekretær også deltager. Det er meget fin timing, idet der er NATO-topmøde den 12.-13. juli. På mødet i morgen vil der blive gjort status over fremdriften i det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde i EU. Det er et arbejde, som vi støtter fra dansk side, selv om vi på grund af forsvarsforbeholdet ikke kan være med i mange af de konkrete tiltag. Noget af det, vi dog kan være med til og arbejder for, er en styrkelse af EU's civile CSDP-missioner. Det er samtidig et område, hvor EU kan tilbyde en merværdi, der komplementerer NATO. Vi lægger også vægt på at styrke samarbejdet og koordinationen netop mellem EU og NATO. Det vil også være en del af arbejdet frem mod det NATO-topmøde, jeg lige har refereret til.

Migration

Under den efterfølgende middag forventer jeg, at en stor del af drøftelsen vil handle om migration – i bredeste forstand. I søndags var der et uformelt arbejds møde om netop migration og asyl indkaldt af kommissionsformand Juncker og med deltagere fra 16 lande. I første række var det den noget snævre kreds, så rakte bl.a. jeg hånden op, idet jeg tænkte, at det ville jeg også gerne være med til at diskutere. Vi var altså 16 lande, der havde en lang og god diskussion om alle de udfordringer, som de europæiske lande står over på migrationsfronten. Jeg vil ikke påstå, at vi er kommet konkrete løsninger meget nærmere,

men jeg har dog indtryk af, at samtalen bevæger sig mere og mere i retning af det synspunkt, som den danske regering har haft fra starten – nemlig, at vi skal have en ny tilgang til migration. Det skal være en tilgang, der for alvor tager fat om problemets rod, og som så vidt muligt stopper migrationsstrømmen, før den når til Europa.

Jeg forventer, at der vil være bred enighed om, at de ydre grænser skal beskyttes bedre. Det betyder, at Frontex skal styrkes på flere måder. Der skal stilles mere mandskab og materiel til rådighed, men vi skal også se på, om Frontex' mandat er fleksibelt nok.

En anden vigtig prioritet er at styrke samarbejdet med både oprindelses- og transitlande, så vi går mere målrettet til værks i forhold til det vigtige spørgsmål om tilbagetagelse af afviste asylansøgere. Der sker noget. Jeg talte med EU's udenrigsrepræsentant Mogherini her til morgen, og hun kunne oplyse, at der siden 1. januar er 30.000 personer, der har søgt til Libyen med henblik på at komme ind i Europa, men som er assisteret tilbage til deres oprindelseslande. Men der skal ske mere. Det skal der også for den dagsorden, der handler om at styrke af indsatsen i de lande, migranterne kommer fra, for at modvirke de grundlæggende årsager til migration. Det er bl.a. her, at det er vigtigt, at der kommer flere ressourcer ind i EU-Afrika-trustfonden.

På det seneste er det også kommet nye og interessante forslag på bordet. Det gælder forslaget om en opsamlingszone i Nordafrika for bådmigranter, og der er også det beslægtede forslag om fælles modtagecentre, hvor de, der reelt ikke har krav på asyl, hurtigere vil kunne sorteres fra. Der bliver efterhånden budt ind fra forskellige sider, inklusive UNHCR og IOM, men det kommer ikke til at ske i morgen, for det kræver tid at etablere. Der er en masse praktiske og juridiske knaster. Det er også vigtigt at tænke disse koncepter ordentligt igennem, så de ikke i sig selv bliver en pull-faktor. Hvis vi får skabt en situation, hvor økonomiske migranter – altså folk, der ikke har krav på asyl – oplever, at rejsen til Europa er forgæves, vil vi effektivt have sat ind over for den incitamentsstruktur, der udgør kernen af problemet, og som er menneskehandlernes kyniske forretningsmodel.

Det er også baggrunden for, at Danmark og Østrig – med afsæt i oprindelige drøftelser i den bredere kreds af lande – har drøftet et pilotprojekt om etablering af et udrejsecenter for afviste asylansøgere uden for EU. Hvis migranter ikke selv kan vælge, hvor de vil opholde sig, fjerner vi motivet for deres rejse – så det er noget med at gå ind og påvirke nogle incitament. Jeg håber, at vi på mødet i morgen kan komme et skridt videre i retning af et nyt, europæisk asylsystem, hvor vi kan fokusere på dem, der rent faktisk har brug for beskyttelse.

Kenneth Kristensen Berth påpegede, at dilemmaet også kunne være, at et nej på et udrejsecenter kan få mennesker til at rejse og drive rundt som illegale migranter i Europa. Centre i sig selv ville altså ikke medvirke til, at folk ikke gik i land i Europa. Måtte man ikke se i øjnene, at det reelle problem var, at der ikke var nok hjemsendelser? Og måtte man ikke indse, at det at leve som subsistensløs i en sort økonomi i Europa er så attraktivt, at

det var at foretrække frem for at blive i eget hjemland? Var løsningen dermed ikke at placere migranter og flygtninge i et center bag lås og slå, så de ikke kunne drive rundt på må og få i Europa?

Peter Hummelgaard Thomsen glædede sig over statsministerens udsagn om, at der var færre, der tog turen over Middelhavet – dels på grund af Tyrkietfaciliteten, dels på grund af samarbejdet med nordafrikanske lande. Ideen om modtagecentre, som – da Socialdemokratiet lancerede den i februar – blev kaldt urealistisk, begyndte nu at tage form. I hvor høj grad ville man nå til enighed på mødet? Hvis der var enighed om princippet bag de såkaldte regionale landgangsplatforme (regional disembarkation platforms), ville man være nået langt.

Rasmus Nordqvist sagde, at det var flot, at antallet af mennesker, der søger beskyttelse, var halveret, men når 60 millioner mennesker på verdensplan til gengæld var på flugt, var der stadig tale om en tragisk situation. Skulle man ikke finde frem til at fælles asylsystem? Handlede fælleszoner om at betale andre lande for at beholde flygtninge? Hvem havde så beskyttelsesansvaret? Har EU kun et økonomisk ansvar og ikke et ansvar for at overholde konventioner, hvis centre opføres af EU? Det er interessante dilemmaer, der kræver fælles systemisk tænkning fra EU's side – ikke bare platforme. Han påpegede, at der var en stor stigning i den humanitære budgetkategori i budgettet for 2019, men de ressourcer gik til Tyrkietfaciliteten. Overvejede man ikke at granske årsagerne til migration og styrke EU's eksterne arbejde for at skabe stabilitet i landene – i stedet for at sende penge til Tyrkiet, der så holder deres grænser lukkede?

Søren Søndergaard var enig i behovet for mere fundamentale tiltag. Man kunne se på den måde, som EU opfører sig på over for Afrika. EU kan f.eks. ikke fortsætte med at dumpe varer på det afrikanske marked, for det skaber migration. Sagen med Maerskskibet, der havde reddet flygtninge fra at drukne, var endt med, at Italien tog imod dem. Men havde Italien nægtet, var de endt i Danmark. Der kunne hurtigt komme mange tusinde på den måde. Ville man på mødet diskutere, hvordan man kan hjælpe Italien? I de foreløbige konklusioner, var der blot lagt op til en understregning af, at det første asylland skal stå for behandlingen af asylsager. Var det i øvrigt rigtigt forstået, at statsministeren mente, at der skulle være modtagelsesleje uden for EU – og ikke uden for Europa, som andre havde refereret det? Tænkte man her på EU-ansøgerlande, der skal acceptere lejre for at komme tættere på at blive optaget i EU? Statsministeren sagde, at det var en idé, Danmark samarbejdede med Østrig om. Var det en misforståelse, at også Tyskland og Holland var med?

Statsministeren syntes også, at det var vigtigt at huske på, at udviklingen gik i den rigtige retning sammenlignet med sensommeren 2015, hvor der for alvor gik hul på Europa. Migrationstallene var bragt ned over hele Europa. Ud over være en del af Tyrkietfaciliteten havde man i Danmark taget initiativer, der havde rykket Danmark fra at være den 5. mest populære flygtningedestination ved folketingsvalget i 2015 til nu at ligge på en 16. plads. Der var det laveste asyltal i 9 år.

Statsministeren fremhævede, at der dog var tale om en permanent udfordring. Der er forskel i velstandsniveauer og med et Afrika, der fordobles i befolkning over en kort årrække, vil der være et permanent migrationspres på Europa. Der var ikke én løsning; man måtte finde frem til en samlet strategi.

Kenneth Kristensen Berth satte spørgsmålstegn ved perspektivet i at lave centre uden for EU, og det var nok korrekt, at migranter ville forsøge at komme ind i EU alligevel. Forhåbentlig ville man ved implementeringen af en samlet strategi tage presset af. Udrejsecentre var kernen i det pilotprojekt, som Danmark arbejdede på sammen med Østrig. Tanken bag det idé er, at hvis en migrant kommer til Danmark og en anmodning om asyl er grundløs, bliver vedkommende placeret i et udrejsecenter uden for EU og har ikke mulighed for at glide ned i den sorte økonomi. Et udrejsecenter vil dermed have en præventiv effekt og påvirke incitamentet for at forlade eget hjemland. Ambitionen var at få flere lande med ombord. Når andre lande udover Østrig og Holland havde været nævnt, skyldtes det forvirringen mellem udrejsecentre uden for EU og modtagelseslejre uden for Europa. Sammen med Tyskland, Holland, Østrig, Belgien, Norge, Finland, Sverige, Italien og Visegradlandene havde man mødtes for at drøfte ud af boksen og tale om koncepter for, hvordan man kan gribe situationen an på en ny måde. Det handlede om at forhindre irregulær migration, forbedre grænsekontrol, stoppe asylshopping, styrke udsendelsesmuligheder og skabe mulighed for bedre beskyttelse af flygtninge i deres nærområder. Arbejdet i den kreds var stadig i gang. Et delelement i det bredere samarbejde var så den dansk-østrigske idé om et konkret pilotprojekt. Der var mange praktikaliteter forbundet med det, og statsministeren håbede, at hvis man kom i mål med det projekt, ville også andre lande slutte sig til.

Til Peter Hummelgaard Thomsen sagde statsministeren, at der formentlig ville være enighed om at arbejde videre. Emnet emigration var af stor kompleksitet. Hvis man læste regeringsgrundlaget ville man se, at regeringen var født med ideer om emnet. De var ikke færdigudviklet, som også Kenneth Kristensen Berth var inde på. For at undgå at folk sætter sig i faldefærdige skibe på Middelhavet kan man lave faciliteter i Afrika, som det er nemmere at komme til, og hvor retskrav på asylbehandling vil være de samme, som hvis de var ankommet til den italienske kyst. Man kunne ikke udelukke, at der ville komme flere flygtninge ud af det. Hvad var så trade-off? Man ville gerne have, at folk, der flygter fra krig, kan komme i sikkerhed – og ikke nødvendigvis i Europa, for det ville Europa ikke kunne håndtere. Man måtte holde hjertet varmt, men også være logisk i sin tilgang til, hvad den samlede effekt af diverse tiltag vil være.

Det lod til, at der var ved at opstå en større konsensus blandt EU-landene om vejen frem – og flere og flere så sig selv i løsningen med et system, så flygtninge og migranter ikke bare kan komme – i kombination med, at de lande, de kommer fra, passer på egne grænser ved, at EU hjælper med at opbygge kystvagter og eller giver økonomiske incitamenter ligesom med EU-Tyrkiet-aftalen. Der skal en indsats til i de lande, der generer migranter, så de bliver mindre motiverede til at søge udenlands, og partnerskaber skal sikre, at hvis man krydser grænser, bliver man hjemsendt.

Statsministeren havde været bekymret over den mængde energi, der var blevet brugt på at diskutere sekundære flygtninge og reallokering, for det forekom ham at være det forkerte hjørne at starte i – navnlig når uenigheder i EU-kredsen skal rummes. Hvis landene skal gøre problemet mindre, skal det ske i fællesskab. Men, sagde statsministeren henvendt til Rasmus Nordqvist, man kunne ikke bare sige, at løsningen var et fælles asylsystem, for det kom meget an på hvilket. Landene var ikke enige om, hvordan det skulle se ud. EU var nødt til at få en fælles politik, men det skulle være den rigtige. Han fornemmede, at der var et mere realistisk blik på situationen blandt EU-landene, men det rakte ikke til operationel enighed på mødet den kommende dag. Man måtte arbejde videre på en større grad af fleksibilitet – for landene havde forskellige holdninger til paletten af tiltag i Afrika – og flere er historisk forbundet til lande der og har bedre forudsætninger: Italien i Libyen, Spanien i Marokko osv.

Til Søren Søndergaard sagde han, at man understøttede Italien ved at tage deres udfordring alvorligt. Det handlede om at få flere ressourcer til EU-Afrika-trustfonden, lægge mere energi i EU's eksterne dimension, forebygge og få opbygget partnerskaber og kompetencer. Ellers frygtede han, at problemet ville blive større. En del af dem, der krydsede Middelhavet, havde en ambition om at ende i andre lande end Italien – f.eks. Tyskland, Sverige eller Danmark. Hvis man indførte et system, hvor der var sandsynlighed for, at det ville ske, ville der ikke komme færre. Rasmus Nordqvist havde en vigtig pointe om, at hvis EU tager medansvar for at lave faciliteter uden for eget territorium, følger der også et ansvar med. Det rejste mange spørgsmål om f.eks. sikkerhed etc., og derfor var det ikke noget, man bare kunne gøre. Der ville være brug for et samarbejde med UNHCR, som i øvrigt også flyttede sig i debatten.

Kenneth Kristensen Berth roste statsministeren for samarbejdet i landekredsen. Hvis der skulle ske noget på området, ville det formentlig være i mindre målestok end på EU-plan. Men skulle man ikke overveje muligheden for at placere folk, hvor de ikke kunne komme ud? Når mexicanere pågribes ved grænsen til USA, bliver de placeret i centre, hvorfra de ikke kan komme ud af. Det største problem var nemlig, at er man først ankommet til Italien, kan man begynde på det, man ønsker – søge asyl eller, hvis man har erkendt, at det kan man ikke få, kan man bevæge sig op igennem Europa. Hvis man fysisk ikke kan forlade et udrejsecenter og rejse ind i EU igen, er det noget andet. Alternativt skulle man have en meget effektiv grænsekontrol.

Søren Søndergaard tvivlede på, at Østrig og Danmark alene ville have held til at etablere et udrejsecenter uden for EU – i hvert fald ikke uden at betale betydeligt for det. Det var en indsats, der ville kræve flere lande. Indgik det i optagelsesforhandlingerne at placere et udrejsecenter i f.eks. Tyrkiet mod at lempe visumreglerne? Hvis man ikke spekulerede over, hvad et land, der huser et udrejsecenter, skal have til gengæld, var man ikke kommet så langt. Han var enig i, at man også skulle tænke langsigtet og lave asylsystemet om, ændre på den ulige fordeling og sikre, at folk bliver, hvor de er. Men hvad med nu og her? Var det ikke korrekt, at når det næste danske skib tog nogle hundrede asylansøgere op, og Italien nægtede at tage imod flere, ville de ende i Danmark?

Zenia Stampe henviste til den sideløbende diskussion om Dublinforordningen. Dublinsystemet var ved at bryde sammen, for den italienske regering ville ikke længere skrive under på princippet om at tage imod alle migranter og flygtninge, med mindre der blev indført en fordelingsnøgle. Hvad var regeringens position i de forhandlinger? Ville man fastholde et system uden fordeling med risiko for, at det brød sammen, og så kunne folk bare komme, som det passede dem? Var der forståelse for, at italienerne mente, at det ikke var rimeligt, at de skulle tage imod alle flygtninge?

Statsministeren sagde, at nogle gange skulle problemerne være store nok for alle for at blive løst. Man løste ikke problemerne ved tiltag, der skulle få det til at se ud, som om problemet ikke fandtes. Søren Søndergaard talte om, at Italien skulle nægte at modtage flere. Statsministeren havde diskuteret det med den italienske premierminister og mente ikke, at der var grund til bekymring. Maerskskibet var et handelsskib, der var på anvisninger fra den italienske kystvagter var blevet dirigeret derhen, hvor de kunne samle flygtningene op. Den italienske regering havde reageret på ngo-skibe – som der ikke er nogle af under dansk flag. Det var en naturlighed at respektere det internationale regelsæt, og det havde man også gjort i denne sag.

Han gav Søren Søndergaard ret i, at Danmark og Østrig alene nok ikke ville få lavet mange udrejsecentre sammen, men det var heller ikke tanken. Tanken var at skabe et pilotprojekt og udvikle modeller til inspiration til fælleseuropæiske løsninger over tid. Det var en realistisk mulighed, men meget skulle falde på plads både økonomisk og juridisk. Men fordi der var tale om et pilotprojekt i en snæver kreds, var trade-off ikke i deres hænder. Det var ikke Danmark og Østrig, der førte udvidelsesforhandlinger på vegne af EU.

Ja, sagde statsministeren til Kenneth Kristensen Berth, det var korrekt, at nogle ville vælge at defilere ud i samfundslivet, men skulle det føre til, at man gik helt til bundlinjen? Det gjorde følelsesmæssigt ondt på alle at se børn ved grænsen mellem USA og Mexico. Den håndtering kunne man ikke stå på mål for. Indespærring ville formentlig være et effektivt middel til at forringe incitamentet for at krydse grænsen til EU, men man måtte finde en balance mellem at være human og holdningsmæssigt at forsvare det, man gør, og effekterne af det. Hvis man lod fantasien tage over, kunne man udvikle alle mulige modeller, der ville fjerne incitamentet for at søge ind i Europa, men man skulle kunne stå inde for løsningerne. En løsning, der bestod i at tage fat i folk, der kom uden asylgrundlag og behandle dem hårdt, så der aldrig var en, der havde lyst til at prøve igen, ville ikke overleve moralsk, hvis man ikke også gjorde en hel masse andet samtidig. Der var altså brug for en samlet strategi om at investere meget mere i de lande, der generer de økonomiske migranter, og handle mere for at få økonomisk vækst. Kun fem lande i verden gav 0,7 pct. af deres BNI til udviklingslandene. Danmark var et af dem. Man skulle understøtte landene, så de kan passe bedre på sig selv. Vi skal understøtte de lande, så de kan passe bedre på sig selv. Statsministeren havde ikke en ambition om at nå til et punkt, hvor Danmark modtager nul flygtninge. Inden da ville han stille i udvalget og foreslå genindførelse af FN-flygtningeindtag.

Han glædede sig over, at der var skabt balance i den europæiske debat ved, at en større realisme var indtrådt. Den kommende måned havde betydning for, hvad der ville ske måneden efter etc.

Handelspolitik

Under middagen forventer jeg også, at vi kommer omkring den handelspolitiske situation i forhold til USA. På G7-topmødet i Canada så vi tydeligt, at det transatlantiske forhold knager. Og helt grundlæggende så vi det amerikanske tiltag med at indføre told på stål og aluminium fra EU med henvisning til national sikkerhed. Det var dybt beklageligt skridt, som vi har svaret igen på, men ikke med ambitionen om at eskalere – tværtimod så er effekten af de europæiske tiltag noget af det, der ligner halvdelen af den økonomiske effekt ved de oprindelige amerikanske – så det er ikke forsøg på at eskalere, men trods alt at reagere. Ikke desto mindre ser vi nu, at det amerikanske handelsministerium barsler med at lægge told på europæiske biler under henvisning til national sikkerhed. Det hænger selvfølgelig ikke sammen, og derfor er det vigtigt, at vi står fast og står sammen. Det har vi gjort, og det glæder jeg mig over. Det er godt, at EU står vagt om frihandel og det internationale regelbaserede handelssystem.

MFF'en

Der er også lagt op til, at vi skal drøfte tidsperspektivet for forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme – MFF'en. Ikke i substans, men i proces, fordi Kommissionen og Parlamentet gerne ser, at vi skal afslutte forhandlingerne før europaparlamentsvalget til maj næste år. Det tror jeg bliver svært, for forhandlingerne er svære – også sværere end normalt, fordi der er et hul efter Brexit. Der er også enighed om mange nye ting, der skal prioriteres. Men det skal også holdes inden for en ansvarlig ramme. Vi arbejder som bekendt med et udgiftsniveau med 1 pct. af BNI. Så jeg tror, at det bliver svært. Vi vil selvfølgelig gå konstruktivt ind i det her, men vil også meget klart sige, at for os er det vigtigere, at vi får et ordentligt budget, end at vi får det hurtigt.

Rusland

Så forventer jeg, at de økonomiske sanktioner over for Rusland, der udløber den 31. juli vil blive forlænget yderligere 6 måneder. De sanktioner er jo knyttet til fuld implementering af Minskaføtalen, som der ikke er fremskridt i implementeringen af. Derfor er det afgørende, at EU fastholder presset på Rusland, og derfor støtter vi en forlængelse af sanktionerne.

Søren Søndergaard påpegede, at man i forbindelse med udvisningen af diplomater på grund af giftskandalen i Storbritannien, havde talt om, at det var vigtigt med en samlet opfattelse af og strategi i forhold til Rusland. Skulle den diskussion op på det kommende rådsmøde?

Statsministeren forventede ikke en længere diskussion om Rusland. Der ville være stillingtagen til sanktionerne, som han forventede blev vedtaget, men der var ikke lagt op til en stor temadrøftelse.

Europa-Parlamentets sammensætning

Jeg vil også nævne, at vi på mødet skal give den endelige godkendelse til afgørelsen om Europa-Parlamentets sammensætning i næste valgperiode – altså fra 2019-2024 – hvor 27 af de 73 tomme sæder, som Brexit efterlader, vil blive fordelt for at udligne uligheder i det nuværende system. Det betyder så, at Danmark få et mandat mere og går fra 13 til 14, når vi skal til valg næste år i maj måned.

Job, vækst og innovation

Jeg forventer, at vi vedtager konklusioner om job, vækst og beskæftigelse, der fokuserer på det europæiske semester, men også på innovation og forskning og den digitale dagsorden, der styrker konkurrenceevnen og fremtidssikrer vores økonomi. Jeg forventer ikke en længere drøftelse, for det er i høj grad en formalisering af konklusioner, der er truffet på de uformelle topmøder, vi har haft i foråret i det format, der hedder leader's agenda. I denne sammenhæng er det også værd at fremhæve, at der lægges op til korte proceskonklusioner om beskatning af digitale virksomheder – med streg under proces. Kommissionen fremsatte jo to konkrete forslag tilbage i mart, og de er i fuld gang med at blive behandlet på embedsmandsniveau.

Jeg forventer, at vi vil konkludere, at der er et behov for, at vi skal tilpasse vores skattesystemer til den nye digitale æra. Det er jeg fuldstændig enig i. Derfor skal vi også hurtigt arbejde videre med Kommissionens forslag med henblik på at finde gennemtænkte løsninger.

Rasmus Nordqvist ville gerne vide mere om innovation og det digitale Europa. Ville man bare godkende konklusionerne fra mødet, eller skulle der også være en substansdrøftelse? Der var rigeligt at tage fat i både i forhold til eksisterende og fremtidig lovgivning. Der var behov for hele tiden at følge udvikling og forbedre og forny, fordi den teknologiske udvikling sker så hurtigt. Hvad bød man så ind med fra dansk side? Hvad var tankerne om at få mere innovation ind i det digitale samarbejde, så man ikke overlod den teknologiske udvikling til andre dele af verden?

Statsministeren svarede, at der kun var lagt op til formelt at konkludere på substantielle drøftelser fra tidligere møder om innovation og digitalisering, så der var ikke lagt op til en diskussion. Fra dansk side støttede man, at det blev afspejlet i konklusionerne, og man arbejdede for det. Man ønskede at skabe et mildt pres på de sektorråd, der skulle arbejde med området – herunder pressede man også på i implementering af det digitale indre marked, som var der, man for alvor kunne gøre noget, der havde værdi med det samme.

Brexit

Fredag morgen vil der være en statusdrøftelse om Brexit i EU-27-format. Det bliver nok kort, for der er ikke sket nævneværdige fremskridt på den front. Det er bekymrende set i lyset af, at det nu er 2 år siden, den britiske folkeafstemning fandt sted, og vi skal være færdige til marts næste år. Det betyder også, at udkastet til konklusioner konstaterer, at medlemslandene i lyset af de manglende fremskridt bør forberede sig på alle udfald af forhandlingerne. Det vil også sige det udfald, der hedder no deal. Det er første gang, at vi

melder klart og officielt ud til Storbritannien, at vi er reelt bekymrede for, at vi ender i worst case-scenariet, hvis ikke briterne melder sig konstruktivt ind i de afgørende forhandlinger. Jeg kan sige, at det også er et arbejde, jeg selv har sat i gang herhjemme på tværs af vores egne ministerier i centraladministrationen – altså en dansk forberedelse på et no deal-scenario.

Kenneth Kristensen Berth var ligesom statsministeren tilhænger af mest mulig global frihandel, så det var beklageligt, at det nu gik den anden vej i forhold til USA. Det kunne ikke være tilfredsstillende, at der var risiko for mindre frihandel med Storbritannien, så skulle man ikke se at finde en løsning og f.eks. stile efter en aftale à la CETA?

Statsministeren sagde, at meget afhang af den endelige fremtidige relation med Storbritannien. Den højeste grad af frihandel finder man på det indre marked, og det var man fra dansk side stor tilhænger af. Derfor var det også trist, at Storbritannien ville forlade det. Ambitionen var at holde briterne så tæt på som muligt. Storbritannien var ikke blevet bedt om at forlade EU eller at have et lavt ambitionsniveau for de fremadrettede relationer. Det havde de selv besluttet. Statsministeren mente bestemt, at Storbritannien skulle arbejde løsningsorienteret, for det var nu op til dem at definere den fremtidige relation. Selv stod han med åbne arme; de var så åbne, at hvis briterne omgik deres beslutning ville det også være o.k.

Formanden spurgte, om det var statsministerens vurdering, at aftalen om en overgangsordning på 2 år ville bortfalde, hvis man endte i et no deal-scenario til marts. Det vil betyde, at WTO-reglerne gælder, og at Storbritannien vil være at betragte som et tredjeland, og der skulle forhandles handelsaftaler på den baggrund.

Statsministeren bekræftede formandens formodning. Mekanismen var betinget af, at man nåede i mål, ellers faldt den bort. Det betød, at WTO-reglerne ville træde i kraft – og så vidt han huskede, var der dermed tale om en 40 pct. stigning på f.eks. dansk Lurpak. Det skulle man selvfølgelig helst undgå.

Eurotopmøde

På fredag slutter vi af med et eurotopmøde. Vi har ikke euroen, men vi er inviteret med. Det er jeg tilfreds med – især fordi de fleste beslutninger om ØMU'en også har konsekvenser for Danmark. Forventningen er, at vi vil vedtage en erklæring om de kompromiser på bankunionen og den europæiske stabilitetsmekanisme, som finansministrene nåede til enighed om i sidste uge. Jeg vil tro, at den tyske kansler og den franske præsident vil præsentere nogle af elementerne i den fælles erklæring, de blev enige om i sidste uge. Den handler om, hvordan de ser udviklingen af EU's økonomiske samarbejde. De foreslår bl.a. at man lægger sporene til en egentlig fælles finanspolitik, bl.a. med et eurozonebudget. Det synes jeg ikke er den rigtige vej at gå. Jeg synes, at man fortsat bør fokusere på at skabe de rette incitament for, at landene selv tager ansvar for at føre en sund økonomisk politik og gennemføre de nødvendige strukturreformer, sådan som vi har gjort det i Danmark.

Kenneth Kristensen Berth bad statsministeren redegøre for, hvilken interesse danske bankkunder måtte have i at betale for at redde nødstedte pengeinstitutter i f.eks. Bulgarien.

Statsministeren svarede, at regeringen endnu ikke havde besluttet, hvorvidt Danmark skulle tilslutte sig bankunionen, men der var sat gang i en arbejdsgruppe, der ville blive færdig i efteråret 2019. Det var med det afsæt, at bankunionen kunne have positiv indflydelse på forskellige forhold, der også betyder noget for Danmark og danskerne: de danske pengeinstitutters konkurrencesituation, den finansielle stabilitet, muligheden for at påvirke det regelsæt, som Danmark også i en vis grad vil blive påvirket af. Udfordringen kunne være håndteringen af den unikke danske realkredit under et fælles tilsyn.

Mødet sluttede kl. 12.52